

Kirje musiikkipainotteisten ja rinnakkaisluokkien opetuksen järjestämisestä Vuorentaustan koululla

Kasvatus- ja opetuslautakunta 28.01.2025 § 17
56/12.00.00/2025

Valmistelija: Sivistysjohtaja Matti Hursti

Seloste ja perustelut: Ryhmä Vuorentaustan koulun oppilaiden huoltajia on lähettänyt kirjeen musiikkipainotteisten luokkien toiminnasta ja vaikutuksesta luokkien muodostumiseen sekä opetuksen järjestämiseen.

Lainaus huoltajien kirjeestä alkaa:

”Nykyisen viitosluokan oppilasmäärä: musaluokka 23 oppilasta (poikia 6, tyttöjä 17), rinnakkaisluokka 18 oppilasta (16 poikaa, 2 tyttöä).

Nykyisen kuutosluokan oppilasmäärä: musaluokka 18 oppilasta (5 poikaa, 13 tyttöä), rinnakkaisluokka 27 oppilasta (18 poikaa ja 9 tyttöä).

Muista luokista en ole ottanut selvää, mutta muutama vanhempi puhui, että jo seiskalle lähteneellä ikäryhmällä tilanne oli hyvin samankaltainen.

Paperilla jakauma kuulostaa todella epätasa-arvoiselta osittain luokan koon ja enimmäkseen homogeenisuuden takia. Tasa-arvo epäilyttää myös siitä syystä, että ainakin näissä tapauksissa rinnakkaisluokissa on tai on ollut todella levotonta, ja oppimis- sekä opetusrauha huonolla tolalla.

Musiikkiluokkien tilanne taas esimerkkien kohdalla on rauhallisempi. Opettajisto on rinnakkaisluokilla myös vaihtunut tiuhaan (keskiarvoisesti tiuhempaan kuin musiikkiluokilla), mikä ei tietenkään helpota tilannetta.

Selvitykseni mukaan kaikkia musiikkiluokille haluvia ei ole luokalle hyväksytty, mikä toki tuo mukanaan sen, että joinain vuosina luokkajaot ovat ja voivat olla todella epätasaiset.

Onko ylipäätään mahdollista, että koulussa, jossa on kaksi rinnakkaisluokkaa, toinen on painotusluokka? Itse musiikin painotusopetus on hieno asia, voisiko sen toteuttaa jotenkin toisin? Vastaavanlaisessa tilanteessa Pirkanmaalla painotusopetus järjestetään niin, että luokat on jaettu pedagogisesti (ja kaikella tapaa) mahdollisimman tasaisiksi, mutta painotusopiskelijat opiskelevat ko.ainetta päivän alusta tai päivän lopusta. Painotusopetus siis säilyy, mutta se ratkaistaan lukujärjestysteknisesti.

Laitan tähän muutaman kohdan perusopetuslaista:

3§ Opetuksen järjestämisen perusteet

Opetus järjestetään oppilaiden ikäkauden ja edellytysten mukaisesti ja siten, että se edistää oppilaiden tervettä kasvua ja kehitystä.

3 a § Lapsen edun ensisijaisuus

Perusopetusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

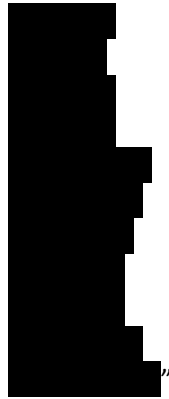
Lisäksi 7 § momentit 29-30 (näiden toteutuminen mietityttää siltä osin, jos ja kun rinnakkaisluokalla on ollut todella levotonta, opettaja vaihtunut tiuhaan ja tilanne hankala)

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Haluaisin vastaukseksi vastineen:

- Onko esimerkkitapausten kohdalla mielestänne toimittu lain puitteissa, ottaen huomioon oppilasjakauman ja luokkien kokonaistilanteen? Miten huolehditte, toteutuvatko nämä periaatteet jatkossa musiikkiluokkia ja rinnakkaisluokkia muodostettaessa kun kaikki halukkaat eivät musiikkiluokalle pääse?
- Voisiko musiikin painotusopetuksen tehdä ensi vuonna esim. mainitun mallin mukaisesti? Ja jos ei, niin miksi ei? Miten tällöin taataan tasalaatuiset luokat joka vuosi?

Ystävällisin terveisin,

A large black rectangular redaction box covers the signature and name of the sender.

Lainaus kirjeestä päättyy ja selosteosa jatkuu:

Huoltajat siis näkevät, että nykymuotoisena musiikkipainotuksen toteuttaminen aiheuttaa merkittäviä pedagogisia ongelmia ja epätasa-arvoa. Toteutuksen arvioidaan olevan ainakin jossakin määrin perusopetuslain vastaista tai ainakin perusopetuslain hengen vastaista.

Pulmat johtuvat etenkin siitä, että koulun alhaisen oppilasmäärän takia Vuorentaustaan syntyy alaluokilla vain kaksi rinnakkaisluokkaa, joista toinen on aina musiikkipainotteinen luokka. Musiikkiluokalla (kirjeessä mainitut 5. ja 6. luokat) näyttää olevan rinnakkaisluokkaan verrattuna selvästi enemmän tyttöjä kuin poikia. Luokat ovat toisiinsa verrattuna erilaiset, jonka takia viitteitä koulusegregaatioon on havaittavissa.

Vastineet kirjeessä esitettyihin kysymyksiin

1. Onko esimerkkitapausten kohdalla mielestänne toimittu lain puitteissa, ottaen huomioon oppilasjakauman ja luokkien kokonaistilanteen? Miten huolehditte, toteutuvatko nämä periaatteet jatkossa musiikkiluokkia ja rinnakkaisluokkia muodostettaessa kun kaikki halukkaat eivät musiikkiluokalle pääse?

Esittelijän näkemys on, että musiikin opetuksen painotus Ylöjärven tavalla toteutettuna ei ole perusopetuslain vastaista. Pitää muistaa, että suurimmassa osassa Suomen kouluja ei ole lainkaan painotusluokkia. Tästä huolimatta koulujen perusopetusryhmien koot ja oppilaskoostumukset vaihtelevat hyvin paljon jo yksittäisen koulun sisällä ja vielä enemmän saman kunnan eri koulujen kesken. Vielä suuremmaksi perusopetusryhmien ja koulujen väliset erot muuttuvat, jos huomioon otetaan oppilaiden vanhempien sosioekonomiset erot tai koulun oppilasalueella asuvien maahanmuuttajien määrä. Tasa-arvon näkökulmasta katsottuna nämä erot ovat varmasti paljon

merkittävämpiä kuin edellä vanhempien kirjeessä esiin tuodut perusopetusryhmien erot Vuorentaustan koulussa. Perusopetuslain toteutumista ei voi pelkästään tarkastella kokonaisuudesta irrotettuna yksityiskohtana.

Harvinaista ei ole sekään, että oppilaiden opettaja vaihtuu useita kertoja jo alaluokkien aikana. Vaihdot johtuvat hyvin usein esimerkiksi vanhempainvapaista, opintovapaista tai pitkistä sairauslomista eikä näitä tilanteita voi millään tavalla rajata. Monien opettajavaihdosten taustalla on työntekijän subjektiiviset oikeudet eivätkä nämä synnytä ristiriitaa suhteessa perusopetuslakiin.

Edelleen on otettava huomioon se, että tietyissä tilanteissa perusopetuslaki rajaa perusopetusryhmän ylärajaksi 20 oppilasta.

Toisaalta huoltajien kirjeessä tuodaan esiin selkeitä havaintoja, jotka tuovat esiin nykyisen järjestelyn epäkohtia. Vaikka kysymys ei olisikaan perusopetuslain vastaisesta opetuksen järjestämisestä, tarvetta muutoksiin on olemassa.

2. Voisiko musiikin painotusopetuksen tehdä ensi vuonna esim. mainitun mallin mukaisesti? Ja jos ei, niin miksi ei? Miten tällöin taataan tasalaatuiset luokat joka vuosi?

Huoltajien kirjeessä esitetty vaihtoehto musiikin opetuksen painotuksessa on mahdollinen.

Vuorentaustan koulun musiikkiluokkia opettavien opettajien kanssa on päivitetty opetussuunnitelma ja samalla pohdittu, miten luokkien tilanne tulee muuttumaan viides- ja kuudesluokkalaisten siirtyessä lähivuosina Vuorentaustan Tornitien toimipisteeseen. Samoin keskustelua on käyty siitä, miten uuden alakoulun rakentuminen vuosiluokille 0-4 vaikuttaa musiikkipainotteisten luokkien toimintaan.

Toistaiseksi on päädytty siihen vaihtoehtoon, jossa 1.8.2025 lukien musiikkipainotteisten luokkien toiminta järjestetään alkavaksi viidenneltä vuosiluokalta. Tämä muutos tähtää siihen, että musiikkipainotteisten luokkien toiminta keskittyy jatkossa Tornitielle.

Tulevaisuudessa Vuorentaustan koulun oppilasmäärä kasvaa ja tilamitoitus on suunniteltu kolmisarjaiseksi. Oppilaiden sijoittelu yhdelle musiikkipainotteiselle luokalle ja kahdelle muulle rinnaisluokalle muuttaa tilannetta oppilaiden vanhempien toivomaan suuntaan.

Toimivalta:	Hallintosäntö 94 §
Lisätietoja päätöksestä:	Sivistysjohtaja Matti Hursti, p. 050 680 67, matti.hursti@ylojarvi.fi
Esittelijä:	Sivistysjohtaja
Päätösehdotus:	Kasvatus- ja opetuslautakunta päättää antaa vastauksensa huoltajien kirjeeseen edellä olevan selosteosan mukaisena.
Päätös:	Hyväksyttiin keskustelun jälkeen.